

AIRISTO-VELKUAN KALATALOUSALUE

TOIMINTAKERTOMUS

VUODELTA 2019

Yleistä

Varsinais-Suomen ELY-keskus vahvisti joulukuussa 2017 Lounais-Suomen kalatalouden yhteistyöryhmän ehdotuksen, jonka mukaan Airisto-Velkuan kalatalousalueen rajat tulevat säilymään Airiston-Velkuan kalastusalueen rajojen mukaisina. Kalastuslain (379/2015) siirtymäkausi ja Airiston-Velkuan kalastusalueen toimivalta päättyivät 31.12.2018. Kalastusalueen kokous valitsi marraskuussa 2018 selvitysmieheksi 1.1.2019 alkaen Timo Saarisen.

Selvitysmiehen / kalastusalueen toiminta rajoittui toiminnan lopettamiseen ja tehtävien siirtoon liittyviin kysymyksiin. Kalastusalueetta koskevat oikeudet, sopimukset, sitoumukset ja velvoitteet siirtyivät kalatalousalueelle.

Selvitysmiehen tehtävät päättyivät, kun Airisto-Velkuan kalatalousalueen ensimmäisen yleiskokouksen 4.2.2019 päätökset saavuttivat lainvoiman ja hallitus oli toimivaltainen.

Airisto-Velkuan kalatalousalue käsittää yleispiirteittäin seuraavat vesialueet: Turun edustan merialue Pohjois-Airistolla, Askaistenlahti, Vapparin pohjoispuoli ja Rymättylän eteläkärjestä Mynälähdän pohjukkaan. Kalastusalueella on 1 811 vesialuepalstaa, joiden pinta-ala on yhteensä noin 52 600 hehtaaria. Yksityisiä vesialuelohkoja kalastusalueella on 1 179 kappaletta (yhteensä 19 400 ha) ja jakamattomia vesialueita 632 kappaletta (yhteensä 33 200 ha).

Kalastuslain 24 § mukaan kalatalousalueen tehtävät ovat:

- 1) kalavarojen kestävän käytön ja hoidon suunnittelu;
- 2) käyttö- ja hoitosuunnitelmaehdotuksen laadinta, hyväksytyyn suunnitelmaan toimeenpano ja sen vaikutusten seuranta;
- 3) kalavarojen käyttöön ja hoitoon liittyvä tiedotus;
- 4) kalastuksentralvonnan järjestäminen;
- 5) kalastuksen sekä kalakantojen hoitotoimenpiteiden seurantatietojen kerääminen;
- 6) kalastuksen yhtenäislupa-alueiden muodostamisen edistäminen vapaa-ajan ja kaupallisen kalastuksen tarpeisiin;
- 7) vesialueen omistajien kalatalousalueelle siirtämät tehtävät;
- 8) viehekalastuksesta kertyneiden korvausvarojen jako vesialueen omistajille;
- 9) muut elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tulosohtaukseen sekä tähän lakiin perustuvat tehtävät.

Hallinto ja toimihenkilöt

Vuonna 2019 kalatalousalueen hallitukseen kuuluivat: Olavi Sahlstén (puheenjohtaja), Juha Kääriä (varapuheenjohtaja), Ilmo Aalto, Raimo Lehtimaa, Teijo Lindström, Jyrki Paavanen, Heikki Saarinen, Mika Sälve ja Esa Tähti.

Hallitus päätti 28.3.2019 kokouksessaan nimittää kalatalousalueen toiminnanjohtajaksi 1.4.2019 alkaen iktyonomi Timo Saarisen.

Toimitusjohtajan tehtäviin kuuluu kalatalousalueen toiminnan kehittäminen, hankehaku, -hallinta ja toteutus sekä kalastuksentralvonta ja kalastuksentralvonnan organisointi. Toiminnanjohtaja antaa hallitukselle ja sen jäsenille tiedot, jotka ovat tarpeen hallituksen tehtävien hoitamiseksi.

Kirjanpidon teki Raija Suominen / tilitoimisto Uotila & Laine.

Kalastusalueen tilintarkastajana toimi HT, JHT Teemu Peippo ja varalla HT Esa Paananen.

Talous 31.12.2019

Vuoden 2019 tulos oli -14 229,52 € tappiolla. 31.12.2019 omaa pääomaa oli 126 104,30 €.

Kokoukset

Varsinais-Suomen ELY-keskus kutsui kalatalousalueen järjestäytymiskokouksen koolle 4.2.2019.

Kokouspaikkana oli Valtion virastotalo Turussa. Kokouksessa oli läsnä yhteensä 25 äänioikeutettua henkilöä. Kalatalousalueen ylimääräinen yleiskokous pidettiin 27.5.2019 Tuorlan Majatalossa. Kokouksessa oli läsnä 21 henkilöä.

Hanketoiminta

Koko yhteisö mukaan merimetso-ongelmaa ratkaisemaan

Hankkeen tavoitteena oli aktivoida kaupallisia kalastajia, mökkiläisiä sekä maan- ja vedenomistajia ottamaan vastuuta merimetsohäirintöjen onnistumisesta.

Merimetsojen tarkkailua tehostettiin riistakameroiden avulla poikkeusluvan mukaisen häirintäalueen kohteissa, jonne on vaarana muodostua uusia kolonioita. Vesillä liikkujat ilmoittivat kalatalousalueelle keväisistä merimetsohavainnoista jonka jälkeen tarkistettiin, onko kyseessä muuttoparvi vai rakentumassa oleva yhdyskunta. Lähettäviä riistakameroita jätettiin luodoille ja saariin, jotka ovat - tai ovat takavuosina säännöllisesti olleet valtausyritysten kohteena.

Merimetsojen pesinnät pystyttiin estämään poikkeuslupa-alueella vuosina 2018 – 2019. Lähettävät riistakamerat toimivat odotetusti ja vähensivät kenttäkäyntien tarvetta.

Kokemusten perusteella merimetsojen häätäminen pesänrakennuspuuhista vaikeutuu sitä mukaa kun pesät valmistuvat. Häirintätoimet tulee aloittaa välittömästi pesänrakennusten alkamisen jälkeen. Kalatalousalueen resurssit ovat varsin rajalliset, mutta hankkeessa saatiin tähän työhön motivoitua mökkiläisiä ja kaupallisia kalastajia, jotka jatkavat havainnointia myös tulevina vuosina. Koko yhteisö saatiin mukaan merimetsa-ongelmaa ratkaisemaan.

Hanke sai rahoitusta Euroopan meri- ja kalatalousrahaston Suomen toimintaohjelmasta / Saaristomeren kalatalouden toimintaryhmä / Paikalliset kehittämishankkeet.

Rannikkokalastuksen toimintamahdollisuuksien edistäminen

Kalatalousalue jätti toukokuussa Saaristomeren kalatalouden toimintaryhmälle hankehakemuksen, jonka tavoitteena on säilyttää ja lisätä kaupallisten kalastajien kalastusmahdollisuuksia ja lähikalan saatavuutta sekä luoda pohjaa alan kehittymiselle. Hankkeessa kehitetään ja testataan erilaisia keinoja ja välineitä, joilla pyydyksiä kokeva harmaahylje saadaan pysähtymään turvalliselle sektorille ja ampumaetäisyydelle sekä lisätään kaadetun saaliin talteenottomahdollisuuksia turvallisella tavalla. Kalatalouden toimintaryhmä esitti hankkeen rahoittamista. Varsinais-Suomen ELY-keskus hylkäsi heinäkuussa hakemuksen perusteluina mm.

Hankkeessa tuetaan hylkeiden metsästystä välillisesti EU-varoin, minkä voidaan nähdä olevan osittain ristiriidassa EMKR-asetuksen ympäristöarvojen ja lajien suojelemisen kanssa.

Kalatalousalue jätti elokuussa Turun hallinto-oikeuteen valituksen ELY:n päätöksestä. Kalatalousalueen käsityksen mukaan ELY-keskuksen päätöksellä ei ole laillisia perusteita. Tuen myöntäminen hankkeelle ei ole Euroopan Unionin tai kansallisen lainsäädännön taikka toimintaohjelman tai paikallisen strategian vastaista. Kalatalousalue vaatii päätöksen kumoamista ja asian palauttamista ELY-keskukselle. Hallinto-oikeuden ratkaisu saadaan vuonna 2020.

Kalatalousalueen käyttö- ja hoitosuunnitelma

Kalastuslain mukaan kalatalousalueen on laadittava ja otettava käyttöön aluettaan koskeva käyttö- ja hoitosuunnitelma, jolla turvataan alueen kalavarojen kestävä ja monipuolinen tuotto ja käyttö sekä biologinen monimuotoisuus, ja edistetään vapaa-ajan sekä kaupallisen kalastuksen edellytyksiä. Käyttö- ja hoitosuunnitelma on jätettävä ELY-keskukselle hyväksyttäväksi viimeistään 31.12.2021. Kalatalousalue järjesti 15.10. avoimen keskustelutilaisuuden käyttö- ja hoitosuunnitelman linjauksista ja tavoitteista Naantalin kaupungintalolla. Tilaisuudessa oli läsnä 18 henkilöä. Lokakuussa perustettiin KHS-työryhmä jossa mukana kalatalousalueen hallituksen lisäksi Lounais-Suomen Vapaa-ajan kalastajat ry:n puheenjohtaja Jarmo Niitynperä sekä Suomen Kalastusopaskillan nimeämä kalastusopas Sami Laakso. Käyttö- ja hoitosuunnitelmatyötä koordinoi kalatalousalueen toiminnanjohtaja.

Merimetsojen häirintä

Ensimmäisiä havaintoja häirintäalueen merimetsoparvista saatiin maaliskuun lopulla. Mynälähdän Tuomonkareilta ja Rouhunaukon Aukkoletolta poistettiin huhtikuussa yhteensä 42 merimetson pesää. Rouhunaukon Kalmanhohteella oli pesiä rakennettu lähelle rantaviivaa jotka korkea vesi tai -aallokko poisti toukokuussa.

Häirintätoimia on tehty alueella vuodesta 2010 alkaen pois lukien vuosi 2011. Vuosi 2019 oli takavuosiin verrattuna kohtuullisen rauhallinen

Merimetsojen häirintäalueen ulkopuoliset kohteet

Ruissalon pohjoispuolella sijaitsevalla Äijäkarilla oli 1 766 (1 375) pesää.

Rymättylän länsipuolella Mustaluodonletolla laskettiin 88 (90) poikaspesää.

Mynälähdän Aukkokarilla pesintöjä ei todettu. Vuonna 2017 saarella laskettiin olleen 64 poikaspesää.

Suomen merialueilla merimetsojen pesiä laskettiin kesällä 2019 olleen yhteensä 25 685 (26 704).

Hyljetilanne

Vuonna 2019 Itämerellä nähtiin lentolaskennoissa runsaat 38 000 harmaahyljettä eli hallia. Näistä Suomen merialueella oli noin 14 200.

Laskennoissa nähtyjien hallien määrä on pysynyt useita vuosia noin 30 000 yksilössä. Laskentakannan kasvu lähelle 40 000 yksilöä selittyy todellisen kannan kasvun lisäksi myös viime kevään hyvillä laskentaolosuhteilla. Tuolloin aiempaa suurempi osa halleista oli näkyvissä luodoilla.

Itämeren hallikanta on kasvanut keskimäärin noin viisi prosenttia vuodessa 2000-luvun alkupuolelta lähtien. Kasvu on viime vuosina ollut voimakkainta eteläisellä Itämerellä, mikä johtuu pääosin muilta alueilta siirtyvistä halleista. Kannan kasvusta, mutta myös hallien liikkumisesta kertoo se, että Suomen merialueen tulos on nyt noin 4 500 yksilöä suurempi kuin vuonna 2017.

Yli 80 prosenttia halleista tavataan keväisin edelleen karvanvaihtoaikaisen levinneisyyden ydinalueella Lounais-Suomen, Keski-Ruotsin ja Länsi-Viron merialueilla. Suomen merialueen halleista yli 90 prosenttia (13 033) oli laskentahetkellä lounaisessa ulkosaaristossamme.

Hallit kuvataan lentolaskennoissa ulkoluodoilta karvanvaihdon aikaan touko-kesäkuun vaihteessa, ja yksilömäärät lasketaan kuvista. Laskentatulos edustaa hallien minimimäärää, ja osa yksilöistä on aina laskennan tavoittamattomissa. Erot vuosittaisessa laskentatuloksessa eivät siksi kerro suoraan kannan koon

muutoksista. Kannanvaihteluiden arvioimiseksi on syytä tarkastella useiden vuosien laskentatulosten trendiä.
Lähde Luke

Hylkeet aiheuttavat merkittäviä pyydysvahinkoja ja saalismenetyksiä kalatalousalueen vesillä. Vuonna 2019 hyljetilanne kalastusalueen vesillä oli edelleen erittäin vaikea. Hylkeet kävivät hyvin aggressiivisesti kalastajien pyydyksillä repien pyydysten lisäksi saaliskaloja. Hylkeenkestävistä rysistä ei liioin ollut apua, jos kalat olivat paenneet pyyntipaikoilta hylkeiden läsnäolon takia. Vesialueen omistajia kehoitetaan myöntämään luvat vesialueilleen mahdollisesti haettaviin metsästyslupiin. Aktiivisuutta tarvitaan ammattikalastajilta, metsästäjiltä ja vesialueenomistajilta.
Maa ja metsätalousministeriö on asettanut koko maahan metsästyskaudeksi 2019 – 2020 yhteensä 1050 harmaa-hylkeen pyyntikiintiön lupaa. Lounais-Suomeen osoitetusta 400 hylkeen kiintiöstä oli vuoden vaihteessa jäljellä 352 kpl.

Kalastuslupien myynti vuonna 2019 (v. 2018)

Airiston yhtenäislupa-alue ulottuu Etelä-Airiston Kirveskarilta Naantalın Ukko-Pekan sillalle asti. Lupamyynnistä vastasi Kalakortti.com. Tämän kautta välitettiin yhteensä 23 (28) lupaa. Airiston yhtenäislupamyynti oli yhteensä 610 (495) € ja Velkuan Pohjankylän yhtenäiskalastuslupa-alueelle kalastusalue välitti lupia 25 kpl / 380 € (15 kpl / 450 €).

Siianonginnan yhtenäislupa-alue

Naantalın kaupungin omistamista vesialueista sekä Turun virkistyskalastusalueista Saaronniemen, Vepsän, Maisaaren ja Pähkinäisten sekä yksityisestä Iso-Mustileton rannoista muodostettiin vuonna 2017 Airisto-Velkuan siian onginnan yhtenäislupa-alue. Lupia myytiin yhteensä 54 (65) kpl ja bruttomyynti oli 1 080 (1 320) €.

Kalatalousalueen toiminta-avustus vuonna 2019

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kalatalouspalvelut myönsi määrärahaa kalatalousaluetoimintaan vuonna 2019 12 128 €

Omistajakorvaukset vuonna 2019

Korvaukset vesialueiden omistajille kalavesien maksullisten yleiskalastusoikeuksien hyödyntämisestä sekä kalastusopastointiin perustuvasta käytöstä vuonna 2018 olivat yhteensä 107 835 €.

Vesialueen omistajat osallistuivat kalavesienhoitoon antamalla valtakirjan omistajakorvaustuloistaan tai ohjanneet muita varoja kalatalousalueelle yhteensä 2 864 €. Lisäksi useat vesialueen omistajat ovat omatoimisesti istuttaneet vesialueilleen kalanpoikasia.

Kalatalousalueen toimesta tehty kalastuksenvallonta

Kalastusalueen nimeämiä valvoja ovat Heikki Raumanen, Timo Saarinen ja Mika Sälve. Luvat tarkastettiin yhteensä noin sadalta kalastajalta.

Toimitsijatehtävät

Kalatalousalueen toiminnanjohtaja hoitaa Kuivan Kaltsaaren-, Hanganperän-Riiaisten-, Röölään-, Tuomolan- ja Kotkavuoren osakaskuntien toimitsijan tehtäviä.

Muut toimet, tehtävät ja tapahtumat

- Turun seudun puhdistamo Oy:n (Tsp) Raisionjoen pumppaamalla tapahtui maanantain 4.11. ja perjantain 8.11.2019 välisenä aikana jäteveden ylivuotoa Raisionjokeen yhteensä noin 35 000 kuutiota. Kalatalousalue järjesti näytekalojen keräämisen näiden käyttökelpoisuuden arviointia varten.
- Kalatalousalueen toiminnanjohtaja oli lomautettuna marraskuun ajan tuotannollisista ja taloudellisista syistä.

Muistutukset, lausunnot ja valitukset

Kalatalousalue otti toimintavuonna kantaa:

18.03. Lausunto / Päätösluonnokset kalastuslain 72§:n mukaisista poikkeusluvista (V-S ELY-keskus)

23.04. Lausunto / Tarkkailuohjelmaesityksestä koskien Laajojen turvetuotantoalueiden kalataloudellista yhteistarkkailuohjelmaa (V-S ELY-keskus)

25.10. Muistutus / Pansion sotasataman aallonmurtajalaiturin uusiminen, vesialueen täyttäminen, läntisen satama-altaan ruoppaaminen sekä valmistelulupa, Turku (Etelä-Suomen AVI)

Tiedotus

Airiston-Velkuan kalastusalue oli esillä ainakin seuraavissa tiedotusvälineissä 2019:

- 27.03. Merimetsojen maihinnoitu alkua saaristossa. Maaseudun Tulevaisuus
- 11.04. Mynälähdän uusista rysistä repesi riita. Turun Sanomat
- 04.05. Timo Metsola karkotti luvattomat vuokralaisensa. Helsingin Sanomat kuukausiliite
- 21.05. Valvojan höveli pyyntö: Luvat kuntoon ja kalaan. Rannikkoseutu
- 14.12. Raisionjoen saasteista vireillä korvausvaatimus. Turun Sanomat

Muu toiminta

Airisto-Velkuan kalatalousalueen edustus oli mukana vuonna 2019:

- 26.02. Vesistökuunnostuspalaveri, Valonia, Turku
- 08.04. Harmaaahylkeen metsästyksen tehostaminen Saaristomerellä -hankkeen (L-S Kalatalouskeskus) ohjausryhmä
- 09.04. Valtakunnalliset kalatalousaluepäivät, KKL, Helsinki-Tukholma-Helsinki
- 25.04. Alueellinen merimetsotyöryhmä, Rauma
- 10.05. Alueellinen merimetsotyöryhmä, Rauma
- 05.06. Sähköisen viestinnän koulutus kalatalousalueille, KKL, Helsinki
- 11.06. Varsinais-Suomen ja Satakunnan vesien- ja merenhoidon yhteistyöryhmä, Turku
- 13.06. Alueellinen kalatalousalueristeily ohjausryhmä, Parainen.
- 13.06. Kalpa -koulutus, Turku
- 30.08. Ammattikalastajamessut, Livia, Parainen
- 02.09. Harmaaahylkeen metsästyksen tehostaminen Saaristomerellä -hankkeen (L-S Kalatalouskeskus) ohjausryhmä
- 04.09. Kotkavuoren osakaskunnan kokous, Naantali
- 14.09. Saaristomerén Uistelijat 30v juhlakokous, Nousiainen
- 16.09. Alueellinen merimetsotyöryhmä, Rauma
- 18.09. Rannikon kalatalousaluepäivät, Vaasa
- 24.09. Kalatalousalueen toiminnanjohtajakoulutus, KKL, Helsinki
- 30.10. QGIS paikkatietokoulutus, Livia, Parainen
- 09.12. Turun seudun puhdistamo ylivuoto Raisionjokeen -palaveri, ELY, Turku

Kaikkiin vesialueen omistajien ja sidosryhmien kyselyihin, yhteydenottoihin ja avunpyyntöihin pyrittiin vastaamaan käytettävissä olevien resurssien mukaisesti.

Kalatalousalueen kotisivut toimivat osoitteessa www.airistovelkua.fi.

The screenshot shows the homepage of the Airisto-Velkuan kalatalousalue website. The header is dark blue with a search icon in the top right. Below the header is a navigation menu with categories like 'ETUSIVU', 'KALATALOUSALUE', 'HANKKEET', 'LAUSUNNOT JA MUISTUTUKSET', 'SUUNNITELMAT JA RAPORTIT', 'GALLERIA', 'OTA YHTEYTTÄ', and 'LUPAMYNTI SIJANONGINNAN YHTENÄISLUPA-ALUEELLE'. A secondary menu lists various regional planning areas. The main content area features three images: a pile of fish, a map of the region, and a bird on a nest. Below these images is a section titled 'AJANKOHTAISIMMAT' with a sub-header 'KALATALOUSALUEEN KARTTA (HUOM: TÄMÄ EI OLE YHTENÄISLUPA-ALUEKARTTA)' and a 'LINKIT' button. A 'TERVETULOA' section follows, with a 'Yleistä' subsection containing text about the transition from fishing areas to fishing zones as of 31.12.2018. A 'VIIMEISIMMÄT PÄIVITYKSET' sidebar lists recent updates. At the bottom, a note states that the fishing area will be discontinued as of 27.5.2019.

Kalatalousalueella on myös aktiivisesti päivitettävät Facebook sivut. Sivulla oli 31.12. 2019 lähes 800 seuraajaa.

The screenshot shows the Facebook page for 'Airisto-Velkuan kalatalousalue'. The page has a profile picture of a bird on a nest. The cover photo shows a wooden cross on a wooden deck. The page has 808 likes and 846 followers. A post from 11.12.2019 features a photo of a wooden cross and a text update about the organization's location. The right sidebar shows a map of the location in Valkkimyllynkuja 2, Turku, and provides contact information and a link to the website.